

Asia: VN/34692/2024

## **Lausuntopyyntö toimeentulotuen kokonaisuudistuksesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

**Velvoitteeseen ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi, velvoitteeseen hakea ensisijaista etuutta ja perusosan alentamiseen liittyvä lausuntopalaute:**

-

**Perusosan suuruuteen liittyvä lausuntopalaute:**

-

**Tiedon saamiseen ja luovuttamiseen liittyvä lausuntopalaute:**

-

**Kunnan rahoitusosuuden lisäämiseen liittyvä lausuntopalaute:**

Esityksessä ehdotetaan kunnan rahoitusosuuden nostamista perustoimeentulotuen kustannuksista 50 prosentista 100 prosenttiin silloin, kun hakijana on 18–24-vuotias ja perheessä on vain 18–24-vuotiaita henkilöitä. Ehdotuksen perustelut ovat kannatettavia, mutta perustoimeentulotuen rahoitusvastuun kohdentamista kuntiin tulisi arvioida uudelleen.

Perustoimeentulotuen piiriin kuuluvilla nuorilla on ensisijaisesti tarvetta sosiaali- ja terveyspalveluille, joiden järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueet. Pitkäaikaisesti perustoimeentulotukea saavilla nuorilla on mielenterveyden, päihteidenkäytön, arjen- ja elämäntilanteen, syrjäytymisen haasteita, joihin he tarvitsevat monialaista intensiivistä ja räätälöityä sosiaalityön tukea. Nämä nuoret ovat ikäryhmässään työmarkkinoiden suhteen kaikkein heikoimmassa asemassa olevia. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden nuorten aikuisten työllistymisen edellytyksiin tähtäävä kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalipalvelu, jonka järjestämisvastuu on hyvinvointialueilla. Käytännössä kunnilla on olemattomat mahdollisuudet vaikuttaa vaikeimmassa asemassa olevien nuorten työllistämiseen tarkoituksenmukaisilla ja oikea-aikaisilla palveluilla.

Esitys lisää kuntien rahoitusvastuuta tilanteessa, jossa kunnilta puuttuvat konkreettiset keinot vastata vaikeimmassa asemassa olevien nuorten aikuisten ensisijaisiin ja moninaisiin tuen sekä palvelutarpeisiin. Toimeentulotuen kokonaisuudistuksen yhteydessä tulisi arvioida, olisiko tarkoituksenmukaisempaa siirtää perustoimeentulotuen rahoitusvastuu hyvinvointialueille, koska siellä ovat myös oikea-aikaiset keinot ja ratkaisut näiden nuorten työllistymisen esteiden taklaamiseen. On kohtuutonta lisätä rahoitusvastuuta kunnille tilanteessa, jossa hyvinvointialue tosiasiallisesti vastaa nuoren tarvitsemien palvelujen järjestämisestä. Rahoitusvastuun kautta hyvinvointialueille olisi hyvä asettaa taloudellisia kannusteita ja tavoitteita syrjäytyneiden nuorten aktivointiin.

**Asumismenojen tarkentamiseen liittyvä lausuntopalaute:**

-

**Vaikutusten arviointiin liittyvä lausuntopalaute:**

-

**Muu lausuntopalaute:**

-

Murtonen Anne  
Lopen kunta - Talouspalvelut